

Editörden

Güneşin Sofrası

Gilles Deleuze kendine ve sinemacılara sorar: Siz sinema yapanlar tam olarak ne yapıyorsunuz? Ve ben felsefe yaparken ne yapıyorum?"¹

Başlangıcından bu yana SineFilozofi'nin yörüklerinden biriyim. İlk adımdan itibaren kendime sorup durdum: Biz bu dergiyi çıkararak, sempozyumunu düzenleyerek ne yapıyoruz? Adımlar çoğaldıkça, yol ortakları arttıkça, zaman aktıkça görür oldum; aba terlikle denizi yürüyoruz... Dostluklar² kuruyoruz. Köksap akış içinde "yaratıcı eylem"lere³ yarık açmaya çalışıyoruz. Nâzım Hikmet'in deyişiyle "Güneşin sofrasında, dostların arasında" yaşama kudretimizi geri kazanmaya, kendimizi gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

SineFilozofi Dergisi'nin Onuncu sayısını çıkarmış bulunuyoruz. Bir süre dergiye editör olarak da katkı yapmaya çalışacağım. Yeni görev vesilesi ile; başta ilk adımın sahibi Serdar Öztürk olmak üzere, Işkın Özbulduk Kılıç'a, Berna Akçağ'a, Esra Güngör Kılıç'a, Eda Arısoy'a, Aslı Şahinkaya'ya, Aysu Uğur Balcı'ya, Mert Arık'a, Fırat Osmanoğulları'na, Sarper Bütev'e, Çağdaş Emrah Çağlıyan'a ve Ali Gürbüz'e yoldaşlıkları ve yaratıcı emekleri için teşekkür ederim. Ayrıca derginin önceki editörleri Aydan Özsoy, Lale Kabadayı ve Şebnem Pala Güzel'e de saygın katkıları için teşekkür ederim

Gelelim derginin içeriğine. Bu sayımızda, sekiz makale, bir değini, üç kitap incelemesi ve bir de yönetmen görüşmemiz bulunmakta. Onuncu sayımızın ilk yazısı, Işıl Baysan Serim'in "Faces and Surfaces in the Landscape of Pasolini's 'Palestina'" başlıklı yazısıdır. Baysan Serim, Sopralluoghi in Palestina (Filistin'de Lokasyonlar, 1963) adlı filmin gerçek mekanlarında peyzajı bir anlatsal formasyon olarak ele alarak, okuyucuyu kendi deyimiyle "Deleuzoguattarian kavramlar üzerine tefekkür etmeye" ve mekân üzerinden farklı düşüncelere kapı açmaya davet ediyor. İkinci yazarımız Nüket Elpeze Ergeç, "Feminist Öznenin Toplumsalla Kuruluşunda Sinema-Ötekiyle Karşılaşma" başlıklı yazısında "mahcup feminizm" kavramıyla, 1980'li yılların akademik feminist bakışının, sinemaya olan teshirini incelemiş, kadının, popüler yazın ile sinema arasındaki salınımını mercek altına almıştır. Üçüncü yazımız, Evrim Nacar'ın, "Deri-Ben'likten Psikik Sarmala: Tiksinti'de (1965) Mekân ve Object İlişkisi". Makale, Roman Polanski'nin Apartman Üçlemesi'nin ilk filmi olan Tiksinti (1965) filmini Sigmund Freud'un "tekinsiz" kavramı; Julia Kristeva'nın "abject" kavramı, Didier Anzieu'nun "deri-ben" kavramı ile ele alarak, okuyucuyu bu kavramların kavşağında iğrenme duygusunun benlik ve beden düzlemindeki tartışmasında buluşturuyor. Dördüncü yazımız Çağdaş Emrah Çağlıyan'a ait: Sinemada Felsefeden "Yararlanma" Yolları Üzerine. Bu yazıda, yazar Zeki Demirkubuz ve Reha Erdem'in filmlerinde, insanın kötücüllüğünü, usdışı ve içgüdüsel bir varlık oluşunun vurgusunu felsefe ve sinema arasındaki ilişkinin titiz bir şekilde kurulmasına bir örnek teşkil edecek nitelikte bir yaklaşımla ortaya koyuyor.

¹ Gilles Deleuze'nin 17 Mart 1987'de FEMIS Vakfının düzenlediği "Kuruluş Salıları" Konferansları kapsamında yaptığı konuşma. Paris, Fransa

² J. Derrida, Politics of Friendship, çev. George Collins, Verso, London New York, 2005

³ Gilles Deleuze'nin 17 Mart 1987'de FEMIS Vakfının düzenlediği "Kuruluş Salıları" Konferansları kapsamında yaptığı konuşma. Paris, Fransa

Beşinci yazımız, Batu Anadolu'nun "Makineler Film Yapmayı Düşler mi?: Jan Bot Örneği" başlıklı yazısı. Yazar, Jan Bot isimli bir yapay zekâ uygulamasının EYE Film Müzesi'nin veri tabanında yer alan görüntülerden yola çıkarak ürettiği kısa filmlerin, "yeni medya sanatı" yaklaşımı bağlamında, anlatsal yapılarını ve film üslubunu incelemektedir. Sayımızın altıncı yazısı, Gökhan Gültekin tarafından kaleme alınan "Sinedigma: Sinemanın Zihinsel ve Toplumsal Gerçeklik Üretimi" başlıklı yazısıdır. Gültekin bu çalışmasında çalışmaya ve sinemaya özgü bir kavram olan "sinedigma" kavramını sinema ve gerçeklik ilişkisindeki önemini bağlamında ele alarak sinedigmanın, önce zihinsel sonra da toplumsal gerçekliklerin üretilmesi üzerindeki etkisini sorgulamaktadır. Yedinci yazımız olan Muhsine Sekmen'in L'Amant Double Filminde Öteki Mekân Temsili Olarak Heterotopya başlıklı makalesi, François Ozon'un L'Amant Double filmini, Foucault'nun heterotopya ve Stavrides'in eşik kuramı çerçevesinde ele alarak öteki mekân temsili olarak heterotopya alanlarını incelemekte ve heterotopyanın sinemada evrilen biçimlerini açığa çıkarmaktadır. Dergimizin bu sayısının son yazısı, Onur Dursun ve Filiz Yıldız'ın birlikte kaleme aldıkları "Basın Fotoğraflarında Sanatsal Kaygı / Ölümün ve Şiddetin Kutsanması ve Yüceltilmesi" başlıklı yazısıdır. Bu yazıda yazarlar, toplumsal olaylarda oluşan bilincin haber medyası, televizyon içerikleri ve sinemada maktul üzerinden kurularak asıl faillerin gizlenmesi olgusunu açığa çıkararak sinemanın temeli olarak varsaydıkları fotoğrafın basın fotoğrafı alanını, bu bağlamda sorgulamışlardır.

Değini bölümümüzde, Serdar Öztürk'ün kaleme aldığı "Yeşilçam Sinemasında Felsefeyi Aramak" var. Bu yazıda, felsefe nedir sorusunun peşine düşerek, sinema ve felsefe durağına uğramakta ve okuyucuya "Yeşilçam sinemasının felsefesi olamaz mı?" sorusunu sorarak geri planda kalmış Yeşilçam filmlerinden örneklerle sinema felsefe ilişkisini çok uzaklarda aramamamız gerektiğini açığa çıkarıyor.

Bu sayımızda üç kitap incelemesi bulunuyor. Bunlardan ilki, Aslı Şahinkaya tarafından kaleme alınan, "Ken Loach'un imgelerinde İz Sürmek: Ken Loach Filmlerinde Mücadelenin Arkeolojisi" başlıklı incelemedir. İncelemeye konu olan kitap Serdar Öztürk tarafından derlenmiştir. Kitapta, Ken Loach majör ve minör sinema anlayışı arasında durarak, melez imgeler ortaya koyan bir yönetmen olarak konumlandırılmış, onun sinemasının birçok farklı açıdan irdelenmiştir. Şahinkaya bu yazısında kitabın özgüllüklerini ve özelliklerini irdelenmiştir. Sayının ikinci kitap incelemesi, Ali Gürbüz tarafından kaleme alınan "Sinema ve Felsefe İlişkileri Üzerine: Sinemada Tembellik Hakkı" başlıklı yazıdır. İncelemeye konu olan Sinemada Tembellik Hakkı-Çalışma İdeolojisi ve Amerikan Sineması başlıklı kitabın yazarı Özge Nilay Erbalaban Gürbüz'dür. Çalışma olgusunu, felsefi bir düzlemde ele alarak, bu kavramın sinema üzerinden kültürel eleştirisini yapan kitap Gürbüz tarafından incelikte ele alınmış, okuyucuya adeta bir okuma kılavuzu sunmuştur. Kitap incelemesi bölümümüzün son yazısı, Arzu Ertaylan tarafından yazılan "Seyir ve Seyirci Türkiye'de 2000 Sonrası Değişen Seyir Kültürü ve Yeni Seyir Deneyimleri" başlıklı yazıdır. Yazı, aynı isimle Aydan Özsoy tarafından derlenen ve seyirci olgusuna çok farklı açılardan aynı anda değinen kitabı konu almaktadır. Ertaylan, kitabın okuyucuya açılmasına katkı sağlayacak bir inceleme gerçekleştirmiştir.

Bu sayımızda, Fırat Osmanoğulları ile birlikte gerçekleştirdiğim bir de yönetmen söyleşimiz yer alıyor. Sinemamızın yeni kuşağının önemli yönetmenlerinden Erdem Tepegöz ile filmleri üzerinden, sinemasının mekân ile kurduğu ilişkiyi, filmlerindeki biçimi, seyircisi ile kurduğu diyalojiyi irdeleme fırsatı bulduğumuz ilgi çekici (olduğunu düşündüğümüz) bir metin ortaya çıkartarak okuyucularımıza sunduk.

Kurtuluş Özgen